Doğan Kardeş

SAYI 3 9 OCAK 1978 350 KURUŞ

Doğan Kardeş
HAFTALIK ÇOCUK DERGİSİ

Pazartesi günleri çıkar.
9 OCAK 1978
Sayı: 3 Sıra No. 1147
Yıl : 34 Cilt : 1

Sahibi :
Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş. adına
KEMAL ERHAN

Yazı İşleri Müdürü :
ŞEVKET RADO

Yazı İşleri ve İdare :
Divanyolu, Türbedar Sokak 22 İSTANBUL ★ Doğan Kardeş P. K. 1146 - İSTANBUL ★ Telefon : 27 95 10 (Santral)

ABONE ŞARTLARI

Yurt içi adi posta, yıllık: 160 TL. ★ Altı aylık: 80 TL. ★ Yurt dışı uçak postası ile yıllık: 250 TL. ★ Altı aylık: 130 TL. Adres değişikliği için 100 kuruşluk posta pulu gönderilmelidir. (Abone için Divanyolu, Türbedar Sokak No. 22, İSTANBUL)

DİZİLDİĞİ ve BASILDIĞI YER :
Doğan Kardeş Matbaacılık Sanayii A. Ş.
Gönderilen yazı ve resimler iade edilmez.

İLÂNLARINIZ İÇİN İLÂN SERVİSİMİZE MÜRACAAT ETMENİZİ RİCA EDERİZ.
Tel. : 27 95 10

KAPAKTAKİ RESİM :
Televizyonun sevilen dizisi Pinokyo'dan bir görünüm

Doğan Kardeş'ten Okuyucularına

BU SAYIMIZDA OKUYACAKLARINIZ

YARIŞMALARIMIZA katılmış olan okuyucularımızın beş ayrı dalda gönderdikleri yazılardan finale kalanları bütün okuyucularımıza sunmaya devam ediyoruz. Bunlar arasından birinci, ikinci ve üçüncüler seçilecek ve ayrıca ilan edilecektir.

Aslında güzel yazı ve şiir yazmaya, resim yapmaya, karikatür çizmeye ve fotoğraf çekmeye bir özendirme girişimi olan yarışmamız bu konulara merakı ve yeteneği bulunan okuyucularımızı tanıtmaya da yarıyor. Tanıtalım ki başkalarından da takdir görsünler, hevesleri sönmesin. İlerde bu sanatların ustaları da olabilirler.

Ayrıca çeşitli bilgi konuları üstünde bulmacalar düzenliyeceğiz. 1978 yılı boyunca da sizi bilgilendirmek, faydalandırmak, aynı zamanda eğlendirmekten geri kalmıyacağız.

İLGİNÇ BİR KONU

Bu hafta okuyucağınız yazılardan biri, şimdiye kadar belki sizin de yanlış bildiğiniz bir konuyla ilgili: Vahşi hayvanların en irilerinden sayılan ve romanlarda, hikâyelerde dehşet örneği olarak gösterilen goril maymunlarının —bütün okuduklarımızın aksine olarak— çok uysal, utangaç bir yaratık olduğunu biliyor muydunuz? İnsanları yakalayıp ormanlara kaçıracağı yerde onları görünce bucak bucak kaçtığını işitmiş miydiniz? 4. ve 5. sayfalarımızdaki yazıyı okuyunca aynı konuda daha başka gerçekleri de öğreneceksiniz. Ama ne olur ne olmaz, yine de vahşidir, ne yapacağı belli olmaz. Vahşi hayvanların her cinsinden her zaman sakınmalıdır.

KÜÇÜK PATENCİ

Ama daha önce karşıki sayfadaki yazıyı okuyunuz. Her anne baba çocuğunu bir meslekte yetiştirmek ister. Tabii iyi bir meslekte. Kimi anne baba çocuğunu doktor, mühendis, ya da sanatçı yapmak ister. Küçük yaştan bu mesleklere ısındırır. Fakat ekmeğini buzpateni yapmakla çıkaran aileye ne dersiniz? Onlar da çocuklarını daha küçük yaştan bu spora alıştırabilirler değil mi? Ama bir yandan da onu okutacaklardır şüphesiz. İşte karşıki sayfada, daha küçük yaştayken babasının buzpateni sporuna alıştırılan çocuğu bir yandan da okutmaya hazırlanıyor ailesi.

Herkesin okuması gerek. Bu hafta öbür yazılarımız da —başta Midhat Sertoğlu arkadaşımızın tarih yazısı olmak üzere— yeteri kadar ilginç, faydalı ve okumaya heves uyandırıcıdır. Güle güle okuyun. Haftaya yine buluşalım.

■ DOĞAN KARDEŞ

KÜÇÜKLER İÇİN ÇOK ÇETİN BİR SPOR EGZERSİZİ

Henüz İki Yaşında Ama Buz Üzerinden Ayrılmak İstemiyor

Ünlü bir buz patencisi olan babası onu yarının şampiyonu olarak yetiştirmeye hazırlanıyor...

BİR buzun üzerinde yürümeyi denediniz mi? Kaygan, basıldığı zaman alıp başını giden bu madde insanlara yeni yeni fikirler vermiş, değişik sporların doğmasında da ilham kaynağı olmuştur. Kayak ve buz pateni bunlardan en önemlileridir.

Buz pateni birçok ülkede ilgi görür ve kişiler bu zor ve oldukça yoğun bir çalışma isteyen sporu öğrenebilmek için çaba harcarlar. İşin profesyönelleri ise televizyonlarımızda izlediğimiz dünya şampiyonlarında olduğu gibi göz zevkine hitap eden nefis hareketlerle izleyicileri büyülerler.

Hans Jürgen Baumler adlı buz patencisi de böylesine nefis hareketler yapar, buzun üzerinde danseder. Küçük oğlu Christoph da bir süre öncesine kadar seyirciler arasında oturup babasını seyredermiş. Fakat 2 yaşındaki afacan daha fazla seyirci kalmaya dayanamamış olmalı ki bir gün kendini buzdan yapılmış piste, babasının yanına atıvermiş.

Baba oğlundaki bu ilgiyi görünce onu yetiştirmeye karar vermiş tabii: Böylece de Christoph büyük bir hızla buz patenini öğrenmeye başlamış. Yaşıtları daha doğru dürüst yürüyemezken o buz üzerinde olmadık hareketler yapabiliyor.

Babası oğlundaki büyük kabiliyetin farkında ve onun gelecekte çok iyi bir buz patencisi olacağına da emin. Şöyle konuşuyor:

— «Bu yaşta böyle olursa, birkaç yıl sonra rakip tanımayacak demektir.»

Küçük Christoph buz pateni çalışmadığı zamanlarda bile buzun üzerinde, babasının çalışmasını izliyor (1).

Ve küçük patenci iş başında. Ayağını kaldırması ve duruşu umut veriyor değil mi?

Goriller yabani hayvanların en uslularıdır. İnsan görünce utanıp kaçarlar. Aile biçiminde yaşarlar. Gün batarken dizi halinde yuvalarına girerler.

Bir goril ailesi. Baba ve anne goril bir arada görülüyor. Yavru goril annesinin ayağına sarılmış, ondan ayrılmak istemiyor.

USLU DEVLER

Hiç bir tehlike yokken son derece mutludur goriller. Ormanda çocuklarına «hoppa» yaptırırlar.

GORİLLER maymun soyunun en büyüklerindendir. Yetişkin bir goril ayağa kalktığı zaman boyu iki metreyi bulur. Ağırlığı da 200 kilogramdır. İnsan gibi ayakta durabildiği zaman göğsünü yumruklayıp bağırdığı, çukur gözleri hep parladığı, Orta Afrika ormanlarında uygarlıktan çok uzak yaşadığı için kötü bir şöhret yapmıştır; herkes ondan korkar.

Goriller hakkında pek çok söylentiler çıkarılmıştır. Onların insanlara saldıran yırtıcı yaratıklar olduğu, yakaladığı kimseleri ormanlara kaçırdığı söylenir. Oysa bunların aslı yoktur. Tam tersine, goriller çok naziktir. Bütün istekleri yavrularıyla bir arada yaşamaktır. Et değil, ot yerler.

TIPKI BİR AİLE GİBİ

Goriller 16 maymuna kadar varan guruplar halinde yaşarlar. Aşağı yukarı 10 yaşında bir erkek goril, bunların başkanıdır. Başkan maymunun sırtında beyazlanmaya başlamış olan tüylerinden tanırsınız.

Her goril topluluğu kendine özgü 40 kilometre kare kadar arazi içinde yaşar.. Bu arazide ormanlar o kadar sık ağaçlı ve otlarla doludur ki girmek zordur. Maymunlar yüzyıllardan beri buralarda döne dolaşa ağaçlar arasında dar ve karanlık tuneller yapmışlardır. Buralardan geçerken Bambu filizleri, türlü diğer bitkiler ve yabani tahıllarla beslenirler. Utangaç ve çekingendirler. İnsanlardan, hatta öteki gorillerden uzak kalmak için alabildiğine ücra köşelere yerleşirler.

İNSANLA KARŞILAŞINCA

Bu kadar sıkılgan bir hayvan türü insanla karşılaşınca ne yapar diyeceksiniz. Sırtı beyazlaşmış olan goril birden telâşlanır, tunellerden birinin kapısına doğru ilerler ve ayağa kalkıp dişlerini göstererek ellerini göğsüne vurur, haykırır; öteki gorilleri yanına çağırır.

Bununla beraber bu korkunç gösteri sadece kendisini korumak için koparılmış bir patırtıdır. Çünkü goriller saldırmazlar ve balta girmemiş ormanların içinde kaybolmayı yeğ tutarlar.

Beraber yaşadıkları zaman aile reisi, yine o sırtı beyazlaşmış olan gorildir. Geceyi nerde geçireceklerini o gösterir. Ertesi sabah hangi yoldan nereye gideceklerini o belirler. Hangi yolu seçtiyse o yöne döner, bütün öteki goriller de o tarafa yönelerek arkasında sıralanırlar. Hepsi böyle hazırlandığı zaman yola çıkarlar.

NE YİYİP İÇERLER?

Goriller yiyecek konusunda hiç kavga etmezler. Her biri kendi otlağını bilir. Örneğin genç ve toy bir goril, sırtı beyaz başkan goril'in beslendiği bir alana girmişse başkan onun omzuna dokunur; gözlerinin içine şöyle bir bakar. Küçük goril derhal oradan uzaklaşır.

Gündüzleri goril aileleri orman içinde gayet yavaş hareket ederler. Arada bir durup öteberi yerler. Çok sıcak olduğu saatlerde oturup dinlenir ve çöplerle dişlerini temizlerler.

Anne gorillerle yavruları arasındaki bağlar da çok sıkıdır. Anne goril yavrusunun tüylerini kendisi tarar, temizler, onu kollarında gezdirir ve büyük bir sevecenlik gösterir. Yavru üç ay-

(Devamı 7. sayfada)

İşte genç bir anne goril. Bu şefkatli bayanın yuvadan ayrılabilmesi için çocuklarının enikonu büyümesi gerekir.

ÖMER ve KÖPEĞİ

ÖZET: Yaşlı bir adam ve köpeği karlar arasında ilerlemektedir. O sırada iki adam gelerek köpeğe ateş ederler. Köpek tepeden aşağı yuvarlanınca da ihtiyarın yanına gelerek üzerini ararlar. Bir haritadan söz etmektedirler. Ömer köpeği görür, onunla dost olur, iki adam ise köpeği takip etmektedir. Birkaç gün sonra kasabada taşmalı köpekten söz edilir. Herkes onu öldürmek istemektedir. Ömer'se sevmektedir köpeği.

VAHŞİ ÇOCUK

ALÇAKLAR BUNU YANINIZA KOMAM!

ZAVALLI ÇOCUK ÇOK ÜZGÜN!

HADİ ÇOCUĞUM! ARKADAŞIN İÇİN SON GÖREVİ YAPALIM.

GÜNEŞ BATARKEN TUNDRA'YI GÖMDÜLER.
RAHAT UYU TUNDRA!

ÜZÜLME BRUNO ARKADAŞININ İNTİKAMINI ALACAĞIZ. İKİMİZ BİRLİKTE.

YENİ BİR ŞEY VAR MI?
AYIYI GÖMDÜLER. ŞİMDİ DE MAĞARAYA GİRİYORLAR. DİĞER AYI DA ORDA.

ÖZET: Bu inanılması güç bir hikâyedir. Sözü edilen Bruno adlı bir vahşi çocuktur. Bir yavru ayı uçurumdan yuvarlanarak ölür, annesi ardından ulur, iniler biraz sonra da bir yolcu arabası aynı uçuruma yuvarlanır. Ana ayı uçurumun kenarına takılıp kalmış olan küçük bir çocuğu kurtararak oğlunun yerine koyar. Aradan yıllar geçtikten sonra bir gün iki adam birisiin yakalayıp bağlarlar ve konuşması için bırakırlar.

(Devamı Var)

SİHİRLİ AYAKKABI

ÖZET: Billy Dane Bombacı adlı eski bir futbolcunun ayakkabılarından sihirli bir güç almakta ve onlarla çok nefis futbol oynamaktadır. Okul takımı menajeri Simpson Dane'i hiç sevmemektedir. Onu ikinci takıma koyar. Bu arada onların maçı kaybedeceğinden emin olan Simpson galibiyet olursa hepsini asıl takıma alacağına söz verir. Billy'nin golü ile galip gelmeleri Simpson'u kızdırır, çünkü Billy'nin asıl takımda başarı göstermesini istememektedir. Onu bir kamyonla kaçırtır, fakat Billy geç de olsa maça yetişir.

PAZARTESİ SABAHI BILLY VE ARKADAŞI OKUL YOLUNDAYKEN...
HERŞEYİ KÖTÜ YANINDAN ALMA BILLY. BELKİ HER İKİ TAKIM DA SENİ KADROYA KOYMAZ. CANIM BİR ÇARE BULUNUR!
HASTAYIM DİYEBİLİRİM...
OKULDA...
HEY TED, NE OLDU SANA?
DUYMADIN MI? CUMARTESİ YARIFİNALDE OLDU. SON DAKİKA... 10 HAFTA OYUN YOK
AMA BU SANA YARAR. BEN SENİN YERİNDE OYNUYORDUM. ŞİMDİ FİNALDE SEN OYNARSIN
BANA BİR SÜRE OYNAMAYACAĞIM! SÖYLEDİLER! BİLMİYORUM. BAKALIM NELER OLUR?
FAKAT...
İŞTE TAKIMDASIN. BİLİYORDUM...
HANDFİLD FİNAL KADROSU...
OH BLUK!
ÖĞLE YEMEĞİNDE KANTİNDE...
DUYDUNUZ MU? KÖTÜ HABERLERİM VAR..
KÖTÜ HABERMİ? HANDFİLD TAKIMINDAYIM. YETMEZ Mİ
BEN DE BUGÜN SINGFİLD'E TELEFON ETTİM, TAKIM İLAN EDİLMİŞ. SEN DE VARSIN, BILLY JONES OLARAK.
BİLİYORDUM. BUNU YILLAR ÖNCE BOMBACININ BAŞINA GELMİŞ VE BİR SÜRÜ DERT AÇMIŞ...
HEY. BİRİNCİ YARIDA HANDFİLD, İKİNCİSİNDE SINGFİLD İÇİN OYNARSIN. HEM GALİP, HEM MAĞLUP OLURSUN. HAHA!
HİÇ DE KOMİK DEĞİL! HEMEN ASTRONOTÜ BULUP KİMSEDEN DOYMADAN AVLATMALI...
ANA BİLİY GEÇ KALMIŞTI ÇÜNKÜ AYNI ANDA SIMPSON AVLATIYORDU BİLE...
EMİN MİSİN SIMPSON? SAHTE İSİMLE SINGFİLD'DE OYNADI HA? VE FİNALDE İKİ TAKIM DA BİRDEN ÖYLEMİ?
EVET EFENDİM. JONES ADI İLE. CUMARTESİ GÜNKÜ YARIFİNALDE DE OYNAMIŞ. GÖREN VAR.
HEMEN SONRA
OH AFERİSİNİZ EFENDİM. SONRA GÖRÜŞEUM..
ŞİMDİ GÖRÜŞECEĞİZ, DANE VEYA JONES. İÇERİ GİR!
EVET, ŞİMDİ NE OLACAK?

(Devamı var)

BİR ALAY GARİP OLAY

Bu hafta bu sayfada renkli olarak sunduğumuz olaylar arasında geçmiş yılların garip olaylarını da anlatıyoruz.

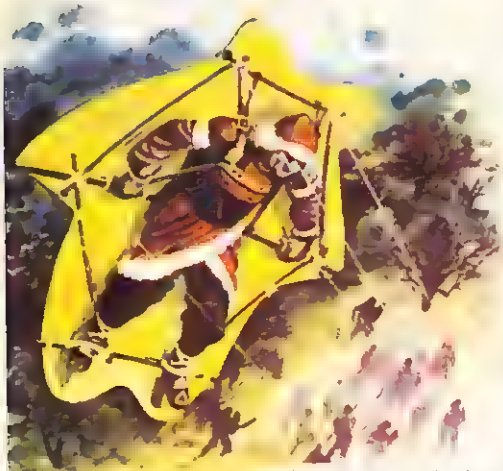

Bir savaş sırasında durumu yukardan gözlemek işi, uçağın icadından çok önce 1200 yılında başladı. O tarihte Çinliler bir insan taşıyacak kadar güçlü uçurtmalar yapmışlardı. Bu kocaman uçurtmalara bağlanan gözlemciler, savaş alanı üzerinden uçarak durumu öğreniyor ve üsleri ne haber veriyorlardı.

1814 yılının Ocak ayında Londra'da Taymis nehri öylesine donmuştu ki ahali bir yakadan öbeklene yürüyerek geçiyordu. Derken kıyılarda kulübeler kuruldu ve buralardan müzik çalınarak herkes buz üstünde dans etti. İstanbul'da da bir yıl çok soğuk olduğu ve Üsküdar'a yürüyerek geçildiği söylenir.

1854 yılında İngiltere'nin Devon şehrine çok kar yağmış ve bu karların üstünde garip ayak izleri görülmüştü. İzler nal takılı, iki ayaklı bir yaratığın olabilirdi. Bir bahçenin ortasından başlıyor ve bir tarlanın ortasında bitiyordu. Halk onu şeytan sandı, bugüne kadar da ne olduğu anlaşılamadı.

İlk mürekkepli kalem 1884 yılında çok garip bir olay üzerine çıkmıştır. O tarihte Lewis Waterman adında bir işadamı mürekkebe batırılmış tüy kalemle bir anlaşma metni yazmış, fakat mürekkep sıçradığı için yazı bozulmuş, anlaşma da geçersiz kalmıştı. Bunun üzerine Waterman kafasını çalıştırarak mürekkepli kalemi icad etmiş ve herkes kalemini cebinde taşıyarak rahatça kullanmaya başlamıştır.

«Kuru ekmek» deyimi yalnız hayatlarını ekmek anlamına gelmiyor. Başka dillerde de çeşitli biçimlerde karşılığı bulunan bu deyim Orta Çağ'dan kalma bir sözmüş. O çağlarda varlıklı kişiler kasaplık hayvanların en güzel yanlarını yerken kalıntılarını hizmetçilerine bırakırlarmış. Bunlar da yenecek şeyler olmadığı için hizmetçiler ekmekle yetinirlermiş. «Kuru ekmek» deyimi böyle yer etmiş. Sıkıntıda olan kimseler için «Bir kuru ekmeğe muhtaç kaldı.» denilmesi de bundan ileri gelse gerek. ■

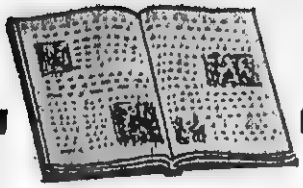

Türk Büyükleri: 7

PADİŞAHIN ÖFKESİNİ UYANDIRAN BİLGİN
(Hoca Sinan Paşa)

Yazan: MİDHAT SERTOĞLU

İSTANBUL'un bir semtine adını veren Hoca (Sinanettin Yusuf Paşa) 1440 yılında doğmuştur. Babası, İstanbul'un ilk Kadı'sı Celâlzade Hızır Bey Çelebi'dir. Edirne'de veya Bursa'da doğmuştur. Büyük bir alim olan babasından ve zamanın öbür tanınmış bilginlerinden okuyarak genç yaşta yetişmiştir.

Babası öldüğü zaman Hoca Sinanettin Yusuf 19 yaşındaydı. Fatih Sultan Mehmet Han kendisini çok beğendiği için yaşı genç olduğu halde Edirne medreselerinden birinin Darülhadis diye anılan yüksek bölümüne profesör tayin etti. Onun burada geçen hocalık hayatı çok parlaktır. Şöhreti gittikçe arttı ve Fatih kendisini İstanbul'a getirip Vezir yaptı. O tarihten başlayarak Hoca Sinan Paşa veya kısaca **Hoca Paşa** diye anıldı.

⁂

Bu sırada zamanın meşhur matematik ve astronomi bilgini Ali Kuşçu, Akkoyunlu Hükümdarı Uzun Hasan tarafından elçilikle İstanbul'a gönderilmişti. Fatih onu çok beğendiği için kalmasını teklif ettiyse de Ali Kuşçu vazifesini tamamlaması gerektiğini söyliyerek geri döndü ve sonra tekrar geldi. Fatih, Ali Kuşçu'ya profesörlük vererek öğrenci yetiştirmesini istedi. Aynı zamanda Hoca Sinan Paşa'ya da bu fırsatı kaçırmamasını, kendisinden matematik ve astronomi öğrenmesini tembih etti. O da öğrencisi ve yetiştirmesi Tokatlı Molla Lütfü'yü Ali Kuşçu'nun derslerine göndermeyi başladı.

Molla Lütfü, gündüz öğrendiklerini geceleri hocasına öğretirdi. Hoca Sinan Paşa Matematik ve Astronomi bilimlerini de öğrenmiş oldu. Sonra Fatih'e rica ederek Molla Lütfü'yü Saray Kitaplığının düzenlenmesine ve korunmasına memur ettirdi (*).

⁂

Fatih Sultan Mehmet Hoca Sinan Paşa'ya o kadar çok bağlandı ki, onu yanından ayırmaz oldu. Devlet işlerinde de fikrini alır ve isabetli kararlarından faydalanırdı. İstanbul'un fethinden hemen sonra Sadrıazam Çandarlı Halil Paşa yerinden alınıp idam edilince Fatih kimseyi tayin etmemiş ve Sadrıazamlık görevleri özel olarak Hoca Sinan Paşa görmüştü. Ancak bu durum kendi bilimsel çalışmalarına engel olduğu için Padişahtan özür dilemiş ve Sadrızamlığa Mahmut Paşa getirilmişti.

İşler böyle giderken bir gün başbaşa sohbet ettikleri sırada Fatih'le Hoca Sinan Paşa arasında bilimsel bir tartışma çıktı. Sinan Paşa o kadar ileri gitti ki Fatih sinirlenerek onu görevinden alıp hapse attırdı. Ancak öbür bilginler bu davranışı beğenmiyerek zamanın hükümetine başvurdular ve: «Hoca Sinan Paşa ya serbest bırakılır, ya da biz kitaplarımızı ateşe atıp Osmanlı ülkesinden çıkar gideriz» diye dayattılar.

⁂

Fatih bunun üzerine Hoca Paşa'yı hapisten çıkardı. Ama öfkesi yatışmamıştı. Onu Seferihisar kadılığı ve müderrisliği (Profesörlük) ile başkentten uzaklaştırdı. Fakat bununla yetinmedi. Hemen arkasından tembihli bir tabip (doktor) yola çıkardı. Tabip, Hoca Paşa'ya İznik'te yetişti. Sultan'ın emrini gösterip muayene ettikten sonra akıl hastası olduğu bahanesiyle zincirle bağlattı. Ancak bu sefer devrin sözü geçer bilginlerinden Molla Hüsamettin Fatih'e bir mektup yazarak öyle büyük bir hükümdarın bu gibi yanlış hareketlerde bulunmaması gerektiğini hatırlattıktan başka şu tehdidi savurdu: «Eğer bu zulmü onun üstünden kaldırmazsan senin memleketinde oturmayıp giderim.»

(Devamı 27. sayfada)

(*) Molla Lütfü'nün bu kitaplıkta çalışırken kendisini çekemeyen öteki bilginlerin oyununa gelip nelere uğradığını ve hayatının nasıl acı bir biçimde sona erdiğini Midhat Sertoğlu arkadaşımızın (12 Aralık 1977 tarih ve 51 sayılı) Doğan Kardeş'deki yazısında okudunuz.

FINA LIST

BURSASPOR

KUZU KILIĞINDAKİ KURTLAR

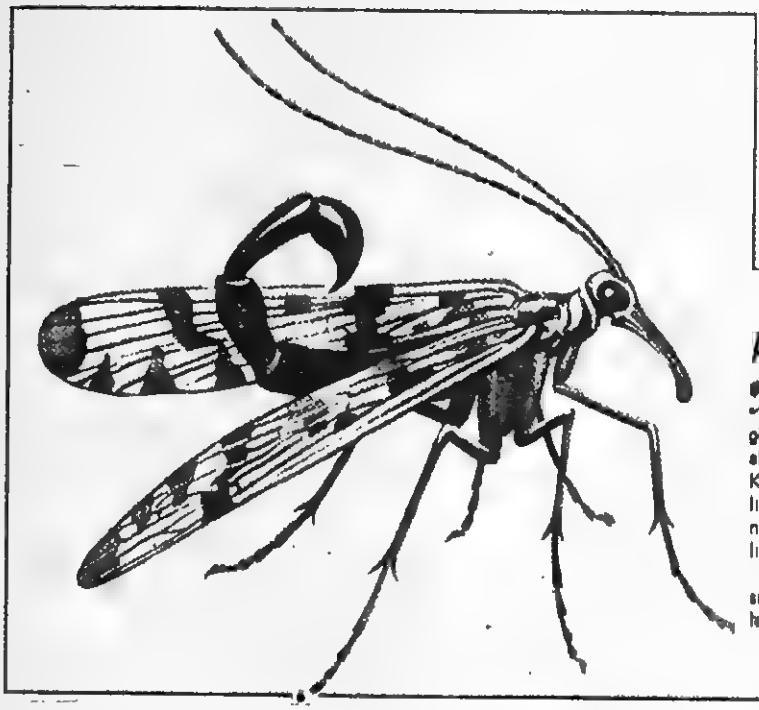

Yabani yaratıklar kendilerine düşman çevreye uyabilmek ve tehlikelerden sakınmak için türlü kılıklara girerler. Kimi zaman renk değiştirirler. Savunma silahları vardır; onları kullanırlar. Bir kısmı da gerçekten tehlikelidirler.

AKREP SİNEĞİ

BU, gördüğünüz yaratık 15 milimetre uzunluğundadır. Yazın bahçelerde ve fundalıklarda görülür. Erkek Akrep Sineği'nin kuyruğunda tıpkı akrebin iğnesine benziyen sivri bir kıvrıntı vardır. Kendilerine saldıranlara bunlarla karşı koyarlar. Aslında zararsız hayvanlardır. Böcek ölüleriyle beslenirler. Çok aç kalırlarsa canlı bir av üzerine atılırlar.

Akrep Sineği adı çok korkunç olduğu halde insanlara da zarar vermez. Doğa da bir çeşit temizleme işçiliği görevini yaparlar.

YILAN SİNEĞİ

BU BÖCEK, Akrep Sineği kadar büyüktür. Kendisine Yılan Sineği denilmesinin nedeni, boynunun birkaç boğumlu olmasıdır ve onu oynatabilmesidir. Yılan Sineğinin dişisinin kuyruğunda uzun bir iğne vardır. Gerektiğinde kendini bununla korur. Aslında yumurta bırakmasını kolaylaştıran sivri, tüp biçiminde bir borudur bu.

ORMAN ARISI

ADI öyle ama bu böcek bir arı değildir. Gövdesinde siyah ve sarı halkalar bulunduğu için ona bu ad verilmiş. Kendisinden büyük herhangi bir hayvanın bile kolayca saldıramıyacağı Orman Arısı'nın da silahı iğnesidir. Onu hem korumak, hem de yumurtlamak için kullanır. Kuyruğunun bir başka görevi de yumurtlayacağı zaman onu çivi gibi kullanarak ağaçta delik açmaktır. ■

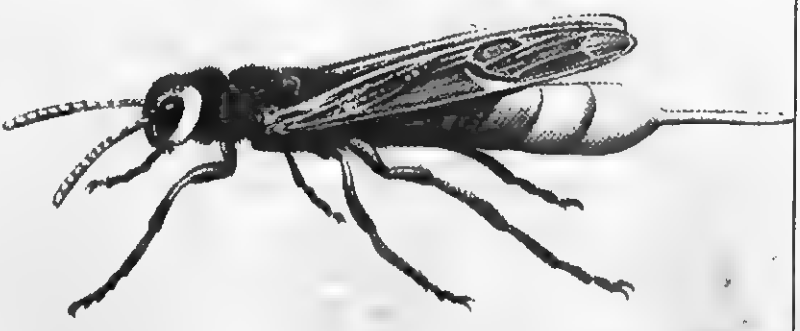

FİNALİSTLERİMİZİ TANITMAYA DEVAM EDİYORUZ

RESİM FİNALİSTLERİ

NİLGÜN ÇİMİR
İstanbul

AYŞE ÖZİNCE
İstanbul

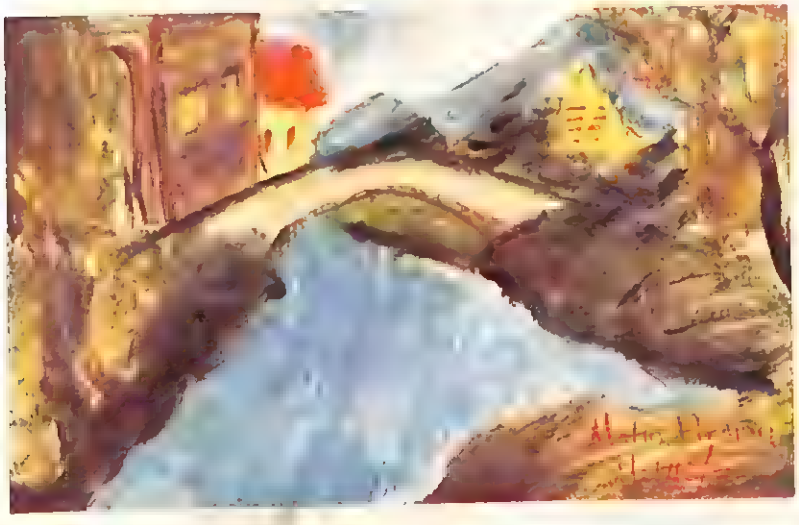

METİN ARIYAN
Zonguldak

KARİKATÜR VE YAZI FİNALİSTLERİ

BEHİYE GÜNEŞ — Hatay

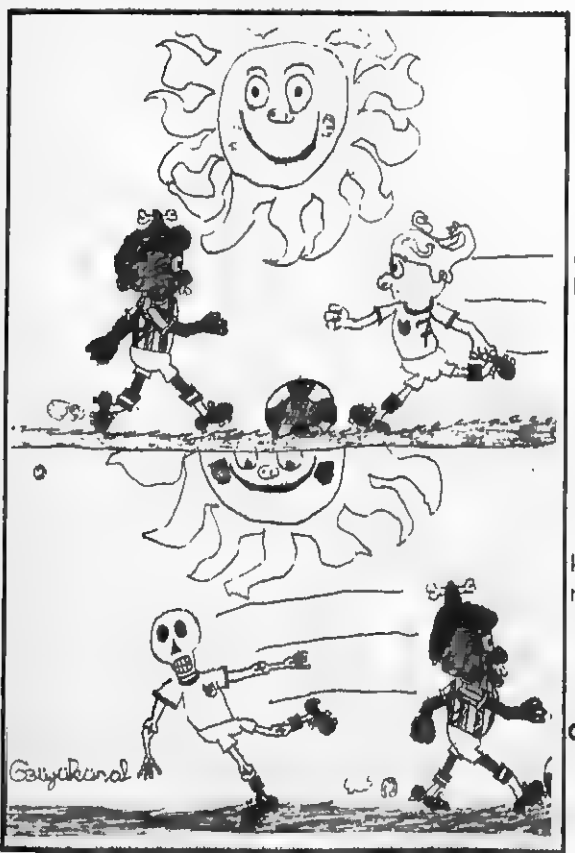

GÜRCAN BÜYÜKÜNAL — Ankara

KOLAY

Ünlü bir mağazanın açılışında müdür her ziyaretçiyle ayrı ayrı ilgileniyordu. Bu arada bir köşede mağazayı hayranlıkla inceleyen şık giyimli bir hanımın yanına sokularak:

— «Mağazayı nasıl buldunuz?» diye sordu.

Hanım şu cevabı verdi:

— «Bindiğim taksi şoförü mağazanın yerini biliyormuş; bulmak zor olmadı.»

ASIM ÜZEN — İstanbul

«BU DA DÜŞÜNÜR»

Hoca, pazarda dolaşırken bir papağanın on altına satıldığını görünce koşa koşa evine gelir ve kümesteki baba hindiyi kucakladığı gibi tekrar pazar yerine koşar, hindiyi satılağa çıkarır. Fiyatını soranlara:

— «On altından beş para aşağı olmazı» der. Hoca'nın, hindiye on altın istediğini duyanlar, başlarlar gülüşmeye:

— «Aman hoca, derler bir hindi hiç bu kadar eder mi?»

Hoca kucağındaki hindiyi onlara doğru uzatır:

— «Siz ne tuhaf adamlarsınız? Demin yumruk kadar hayvanı on altına sattılar buradal»

— «İyi ama o, papağandı. Bilirsin ki papağan konuşur...»

O zaman Hoca, ciddi ciddi:

—«Uzun etmeyin; o konuşursa bu da düşünürl..» diye cevap verir.

NİHAT YERLİKAYA — Ankara

BU DA ÖYLE

Bakırköy Akıl Hastanesi'nde hastalardan biri doktora artık iyileştiğini söyleyerek serbest bırakılmasını ister.

Doktor der ki:

— «Dur bakalım, sana soracağım sorudaki mantıksızlığı bulabilirsen iyi. Bir Pazar günü bir kamyon bisikletle giden genci çiğneyerek başını gövdesinden ayırıyor. Genç başını alarak karşıdaki eczaneye yaptırtmaya koşuyor.»

Hasta cevap verir:

— «Deliye bak. Pazar günü eczane açık olur mu?»

ORKUN SOYSAL

İNGİLİZCE DERSİ

İngilizce dersinde öğretmen bir öğrenciyi kaldırıp:

— Oğlum, bana «Ahmet koştu, koştu ve denize düştü» kelimesini İngilizceye çevir deyince öğrenci durdu, başını kaşıdı ve şu cevabı verdi:

— Ahmet dıgıdık, dıgıdık, cumburloop, glu, glu, glu...

BELGİN TETİK

ŞİİR VE FOTOĞRAF FİNALİSTLERİ

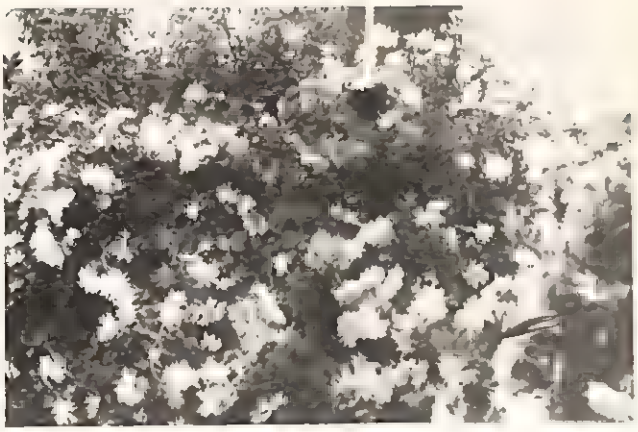

AYKUT KOLATAN — Adana

ALÂATTİN GÜRIRMAK — Kütahya

BENİM CANIM ÖĞRETMENİM

Öğretmenim, Öğretmenim
Seni ben çok severim.
Senin öğrettiğin bilgileri,
Gösterdiğin doğru yolu
Hep överim.

Sen bana anasın
Sen bana babasın
Bana okumayı, yazmayı
Öğretiyorsun.
Seni çok seviyorum.
Benim canım öğretmenim.

FİGEN ÖTÜRK - Trabzon

YARI ANNEMSİN BENİM

Benim güzel öğretmenim
Yarı annemsin benim.
Sever,
Okşar,
Korursun bizi.
Öğretirsin bilmediklerimizi.

Sarı saçlı,
Mavi gözlü,
Gür seslisin.
Kulağımda çınlar sesin
Tatillerde bile özlerim sesini
Benim güzel öğretmenim,
Yarı annemsin benim.

ZEYNEP GİRGİN - İstanbul

ÖĞRETMENİM

Bize bilgi verirsin,
Okutur öğretirsin,
Herkesin gönlündesin,
Canım öğretmenim.

Bizim için çalışır
Bizim için didinirsin.
Bazen döver
Bazen seversin.

Biz öğrencilerindir
Hayatını kaplayan,
Çünkü sen onlarla,
Berabersin her an.

Yurt yararına çalışırsın,
Bizi, ilerisi için hazırlarsın,
Bütün bu yaptıklarınla,
Herkesçe sayılırsın.

Sen olmasaydın,
Biz ne yapardık,
Çaresizliğimizi,
Sen düşün artık.

SEVİM BAYSAL

mantar cüceleri

mantar cüceleri

ÖZET: Mantar cüceleri kendi ülkelerinde mutlu bir hayat yaşamaktadırlar. Fakat bir sorunları vardır: Gargamel. Gargamel onların en büyük düşmanıdır. Bir gün Gargamel kedisi Azrail'le konuşup deney yaparken bir gürültü olur. Kocakafa adlı bir dev gelmiştir ve açtır, Gargamel ona Mantar cüceci çorbası teklif eder. Ve devi Mantar cüceci ülkesine götürmeye kalkışır. Yolda birbirlerini kaybederler. Fakat dev ülkeyi bulur. İllâ mantar cüceci çorbası ister.

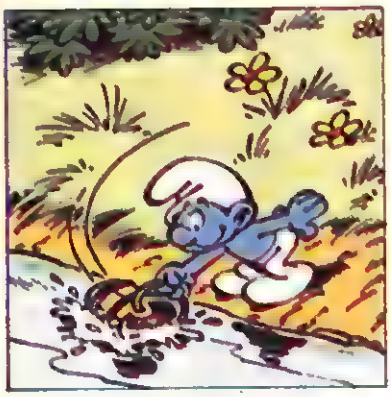

Merhaba Çocuklar

KONUSU DEĞİŞİK ŞİİR

UZUNKÖPRÜ'den Serdar Yılmaz: Şiir yarışmamızın konusu belli. «Öğretmenim» başlığı altında bir şiir yazmalarını istemiştik okuyucularımızdan. Siz başka bir konuda yazdığınız şiirinizi göndermişsiniz. Yarışmaya katılması söz konusu değil. Fakat güzel mısraları olduğu için yarışma dışı şiirler arasında her zamanki gibi yayınlıyoruz:

MEHMEDİM

Dün köyünde, bugün askere
gitmiş Mehmedim
Yurt senin tüfeğinle yaşıyor
Mehmedim
Yürüyelim acık alında zaferden
zafere
Yıldırım gibi çakalım düşmanın
üstüne

⁂

Senin adın tarihe geçmiş
Mehmedim
Ölelim öldürelim istiklalimiz için
Mehmedim
Yıllarca bayrak taşıyan ellerini
öpeyim
Ölmeyi dost bilen Mehmedim.

—SERDAR YILMAZ

BİR BAŞKA DEĞİŞİK KONULU ŞİİR

UŞAK'tan Aygün Akbay: Siz gönderdiğiniz şiirle yarışmaya katılmak istediğinizi açıkça bildirmişsiniz. Fakat konusu «Öğretmenim» değil. «Okulum» başlıklı bir şiir yazmışsınız. Bu nedenle yarışmaya alamıyoruz. Bununla beraber emeğinizi boşa çıkarmamak için onu bu sayfada yarışma dışı şiirler arasında yayınlıyoruz.

Arkadaşlarınızla beraber öteki Doğan Kardeş okuyucularının da zevkle okusunlar.

OKULUM

Neşeliyim, mutluyum,
Umut, ümit doluyum,
Eğitimin koluyum,
Benim güzel okulum.
Öğretmen, öğrencisi,
Müdür ve yardımcısı,
Oluşturduğu toplum,
Benim güzel okulum.

—AYGÜN AKBAY

ÇOCUKLARI İLGİLENDİRECEK NİTELİKTE OLMALI

ALMANYA'dan Hanife Kantar: Yabancı dilde bir başlık taşıyan şiiriniz hem uzun, hem dergimizin okuyucularından daha büyük yaşta kimselere yönelik bir anlam taşıyor. Güzel yazmışsınız. Fakat çocuklar için değil. Yeri gelmişken size bir tavsiyede bulunalım. Bu gibi şiirlerinizi yine müessesemizin bir yayını olan «Hayat, Resimli Roman» mecmuasına gönderiniz. Orada okuyucuların şiirleri yayınlanıyor, hatta okuyuculararası yarışmalar yapılıyor. Adres aynıdır.

ESKİ VE YENİ KİTAPLAR

ANKARA'dan Mustafa Ateş: İstediğiniz sayılar adresinize gönderilecek. Kardeşinizin üye kartı da yoldadır. Belki şimdi almış bulunuyor.

Üçüncü isteğinize gelince eskimiş olduğunu söylediğiniz üye kartınızı yenilemek için bize eskisini gönderin. Adresinizde değişiklik varsa onu da yazın; yensini yollayalım.

Resminizin bugünkü yaşınıza göre bir hayli değişmiş olduğunu bildiriyorsunuz. Yeni çektirdiğiniz resimlerden vesikalık boyda iki tane gönderin olmaz mı? ■ **D. K.**

KULÜP ÜYELERİNİ TANITIYORUZ

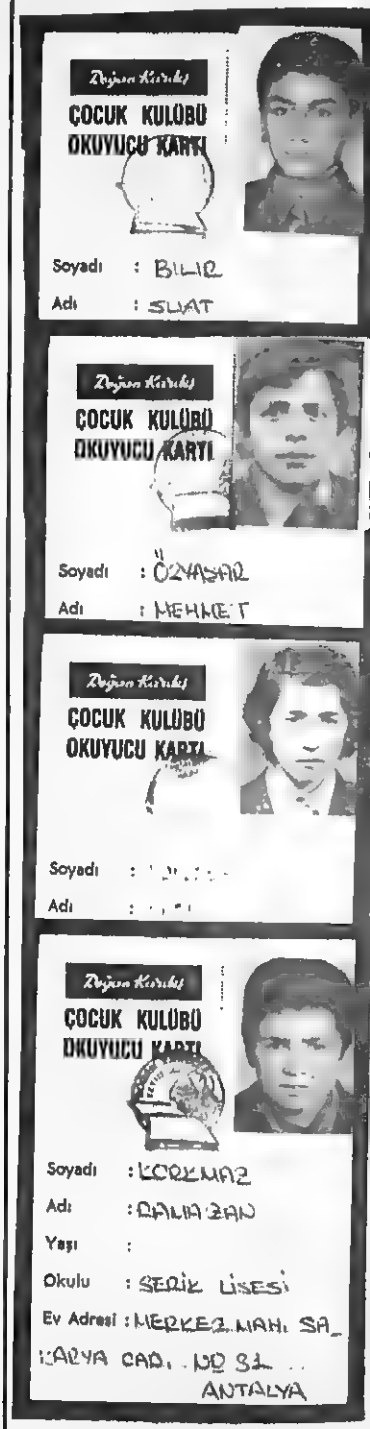

Siz de üye olun, sizin de böyle bir kartınız olsun.

PUL TOPLAYALIM

Yazan: Erden Güley

PUL YARIŞMAMIZ SONUÇLANDI

PUL meraklısı Doğan Kardeş okurları için düzenlediğiz yarışma beklediğimizden de k ilgi gördü. Bu nedenle, sizi e tanıdığımız süreyi uzattık.

Gelen cevaplar içerisinde doğ- cevabı sadece 7 okurumuz rdi. Okurlarımızdan çoğu da, az iki soruya doğru cevap rip, bir soruyu bilemediler. Bu arada, bir soru bilenler ol-

Oysa, sorularımız oldukça ba- ti ve Doğan Kardeş dergisinin yayınlanan pulculuk yazıla- da cevapları vardı. Bir soru, lerin araştırma yapmalarına anak tanımak için, biraz de- ik biçimde sorulmuştu.

Sorularımız ile cevapları şöy- di:

SORU: Ağabeyi ile saptadık- ı işaretleri mektup zarfı üze- e koyarak haberleşen genç z hangi ülkede yaşadı?.. Bu ç kızın davranışı ilk pulun lunmasına neden olmuştu. ylece ilk posta pulu hangi ta- te kullanıldı ve kaç liralıktı?..

CEVAP: Genç kız İngiliz'di. pul İngiltere'de 1840 tarihinde kullanıldı ve bir penylikti.

SORU: İlk Türk pulu 1863 yılında kullanıldığına göre, 114. yılında bulunuyoruz.

SORU: Belkıs Festivali nedeniyle bir pul serisi tedavüle konulmuştu. Bu pul serisi, kaç puldan oluşuyor?.. Tedavüle konuluş tarihi ile pulların üzerindeki resimler neyi gösteriyor?

CEVAP: Belkıs Festivali nedeniyle tedavüle konulan seri 2 puldan oluşuyor. 20'şer kuruşluk iki puldan oluşan seri 1 Mayıs 1959 tarihinde tedavüle konulmuştu ve Aspendos tiyatrosunun resmi bulunuyordu.

Cevaplarını bu şekilde veren 7 Doğan Kardeş okuru şunlar:

1 — CAN DİNÇER — Erdek
2 — NİDA AÇIKALIN — Hatay
3 — MUSTAFA GÜNEŞ — Hatay
4 — NİHAT YERLİKAYA — Ankara
5 — ÖNDER ÖZEN — Kırıkkale
6 — ÖZKAN ARSEVER — İstanbul
7 — ERCÜMENT LEBUT — İstanbul.

Yarışma sorularını doğru cevaplayan 7 Doğan Kardeş okurunun kazandığı hediyeleri, gelecek sayımızda açıklayacağımızı da şimdiden müjdeleyelim. ■

HOCA SİNAN PAŞA

(Baştarafı 15. sayfada)

Fatih onun üzerine bu savdadan vazgeçti. Hoca Paşa Seferihisar'a gitti, ama verilen görevi kabul etmedi. 1481 yılında Fatih ölünce geri döndü. Tahta çıkan II. Bayezit ona bugünkü parayla 500 lira kadar bir gündelik bağladı. Buna karşılık Edirne'de profesörlük edecekti. Hoca Paşa bu görevde bir yıl kalarak emekli oldu. Bir süre de Gelibolu'da yaşadıktan sonra 27 Mart 1488 tarihinde henüz 46 yaşındayken öldü. Eyüp dolaylarında gömülüdür. ■

USLU DEVLER

(Baştarafı 5. sayfada)

lık olduğu zaman annesinin sırtına biner, gezer; fakat altı aylık oluncaya kadar öbür gorillerle oynamasına izin verilmez. Ancak dört yaşından sonradır ki annesinin koruncasından çıkma özgürlüğüne kavuşur.

ORMANLARDA AKŞAM OLUNCA

Gorillerin hayatında günler şöyle sona erer. Akşama kadar dolaşmış, yemiş içmiş, karınlarını doyurmuş olan hayvanlar güneşin batmasından bir saat önce uygun bir yerde dururlar ve yatacakları yeri hazırlarlar. Dallar, otlar getirerek bir çeşit yatak sererler. Yataklarını alçak ağaçların çatal biçimi dalları arasına da yaptıkları olur. Anneler, çocuklarını da alacak kadar geniş yatak yaparlar.

Karanlık basınca bütün gorili ailesi sessizce uykuya dalar. Ertesi gün güneşin ilk ışıklarıyla kalkarlar. ■

HAFTAYA
«Boğalar Yarışıyor»
VE
«Mamutlar Yaşıyor mu?»
adlı ilginç yazıları mutlaka okuyun.

KAHRAMAN ŞERİF KİNG

ÖZET: Curtis adlı bir haydut ölü veya diri aranmaktadır. Curtis çok azılı bir hayduttur. Şerif King ve arkadaşları onu yakalamak istemektedirler. O sırada Şerifin halası Abigail Hala'dan mektup gelir. Yaşlı kadın ziyarete gelmektedir. İçinde Abigail halanın da bulunduğu posta arabasına yolda Curtis biner. Peşlerinde haydut avcıları ve Şerif King'le adamları vardır. Curtis yakalanıp hapsedilir, fakat...

(Devamı var)

BİLMECE

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	B	E	R	A	B	E	R	E
2	E	K	E	T	■	T	A	M
3	R	İ	S	A	L	E	■	A
4	E	M	İ	R	■	K	İ	N
5	K	■	M	■	K	■	L	E
6	E	K	■	S	A	N	A	T
7	T	O	R	U	N	■	N	■

SOLDAN SAĞA:

1 — Bir yarışmada yenilmemek ve yenmek. 2 — (TERSİ) Keçinin erkeği - Noksansız. 3 — Küçük kitap. 4 — Buyruk - Gizli düşmanlık. 5 — (TERSİ) Bir organımız. 6 — İlâve - Zanaat. 7 — Bir kimseye göre çocuğunun çocuğu.

YUKARIDAN AŞAĞIYA:

1 — Bolluk, verim. 2 — Bir ay ismi - (TERSİ) Yayla atılan. 3 — Kâğıt üzerine çizilen bir şeyin benzeri. 4 — Bir damar adı - Canlıların yaşayabilmesi için lüzumlu bir madde. 5 — Damarlarda dolaşan. 6 — Elbisenin alt kısmı. 7 — (TERSİ) Utanmaz - Afiş. 8 — Bir şeyin korunması için birine bırakma.

SÖYLEYİN BAKALIM

DOĞRU CEVAP: 47

Filin yaşı çevresindeki rakamların toplamına eşit.

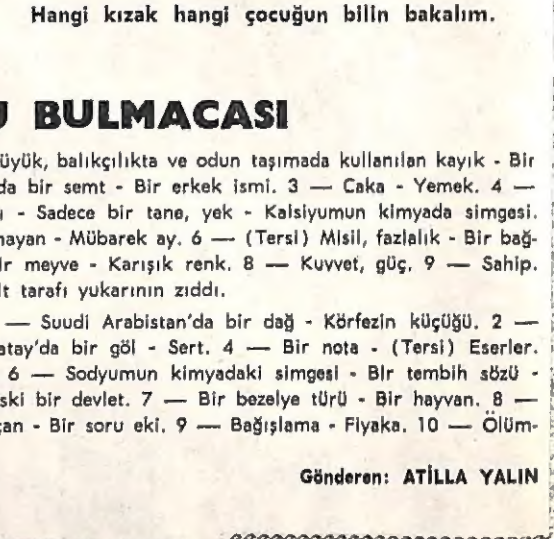

Hangi kızak hangi çocuğun bilin bakalım.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	A	L	A	M	A	N	A	■	A	T
2	R	A	M	İ	■	A	R	İ	F	■
3	A	F	İ	■	A	■	A	Ş	■	F
4	F	A	K	■	T	E	K	■	C	A
5	A	Z	■	R	A	M	A	Z	A	N
6	T	A	K	■	K	İ	■	İ	K	İ
7	■	N	A	R	■	■	A	L	A	■
8	K	■	T	A	K	A	T	■	■	N
9	O	■	I	S	■	K	■	M	■	E
10	Y	O	■	A	Ş	A	Ğ	I	■	M

OKUYUCU BULMACASI

SOLDAN SAĞA: 1 — Büyük, balıkçılıkta ve odun taşımada kullanılan kayık - Bir hayvan. 2 — İstanbul'da bir semt - Bir erkek ismi. 3 — Caka - Yemek. 4 — (Tersi) Bir masal dağı - Sadece bir tane, yek - Kalsiyumun kimyada simgesi. 5 — Kafi miktarda olmayan - Mübarek ay. 6 — (Tersi) Misil, fazlalık - Bir bağlaç - Bir sayı. 7 — Bir meyve - Karışık renk. 8 — Kuvvet, güç. 9 — Sahip. 10 — (Tersi) Rey - Alt tarafı yukarının zıddı.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1 — Suudi Arabistan'da bir dağ - Körfezin küçüğü. 2 — Çok konuşan. 3 — Hatay'da bir göl - Sert. 4 — Bir nota - (Tersi) Eserler. 5 — Çabuk davranan. 6 — Sodyumun kimyadaki simgesi - Bir tembih sözü - Anadolu'da kurulmuş eski bir devlet. 7 — Bir bezelye türü - Bir hayvan. 8 — Görev, vazife - Küçük çan - Bir soru eki. 9 — Bağışlama - Fiyaka. 10 — Ölümlü - Hafif ıslaklık.

Gönderen: ATİLLA YALIN

Yandaki kupondan altı adet biriktirip iki fotoğraf, isim, okul ve ev adresiyle birlikte bize yollayan DOĞAN KARDEŞ Okuyucusu Kulübüne üye oluyor

DOĞAN KARDEŞ Okuyucu Kulübü
Kuponu No : 1

OYUN EĞLENCE

7 YANLIŞI BULUN

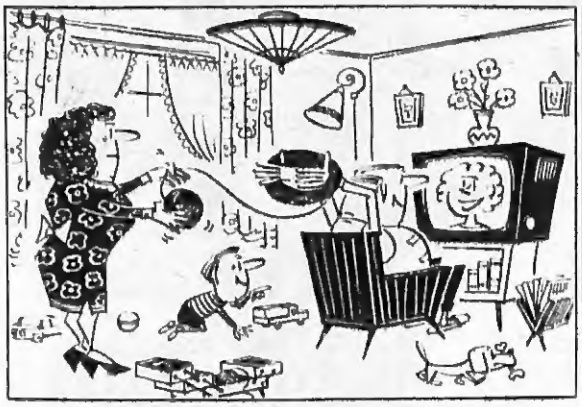

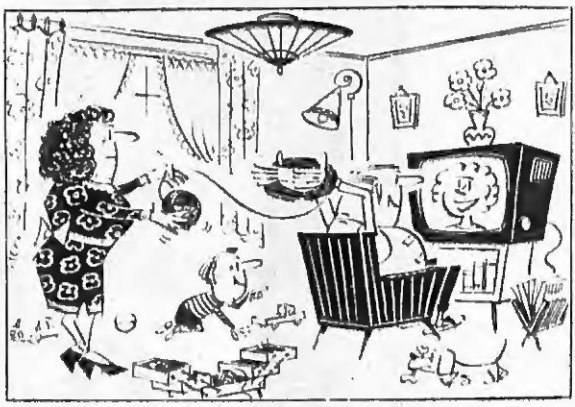

1 — Abajurun lambası, 2 — Televizyonun kordonu, 3 — Kûpak, 4 — Yerdeki dikiş kutusu, 5 — Çocuğun oyuncağı, 6 — Kadının elbisesinin kuşağı, 7 — Sağ tarafiaki perde.

İki fil birbirinin aynı. Hangileri?

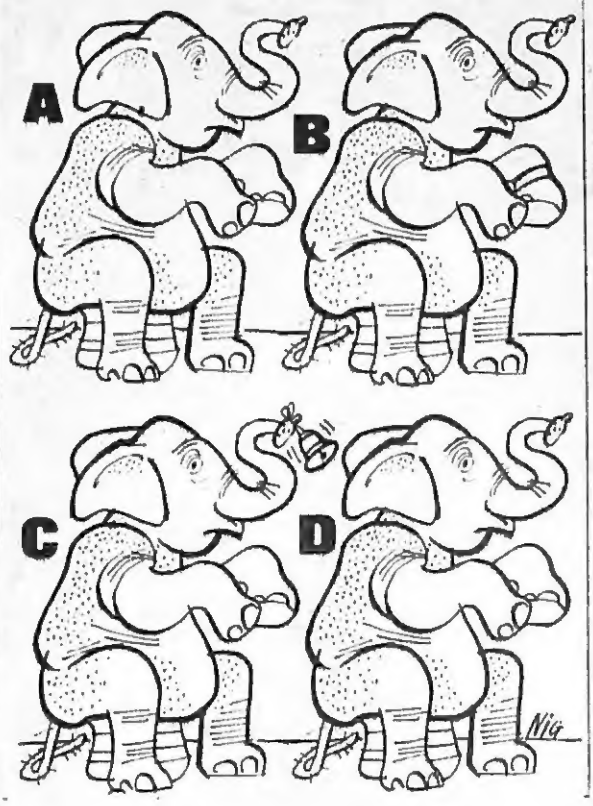

DOĞRU CEVAP: A ve D

HAFTAYA POSTERİMİZ: SIVASSPOR

☆

KÂŞİFLER DİZİSİNDE İSE KONUĞUMUZ DÜNYANIN YUVARLAKLIĞINI İSPAT EDEN KÂŞİF: MACELLAN

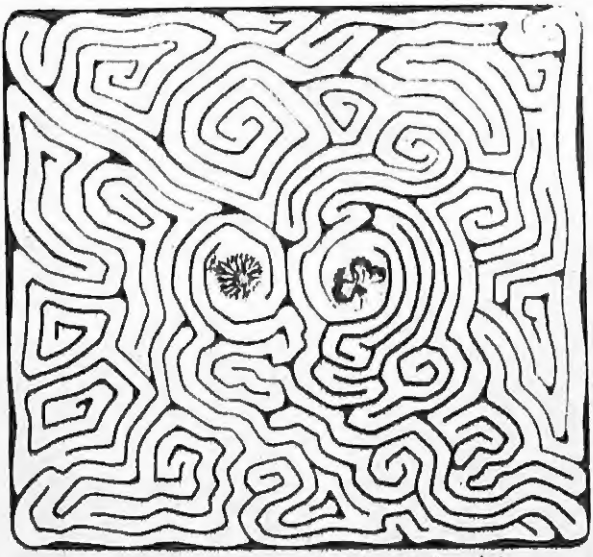

Kelebek çiçeği hangi yoldan bulacak?
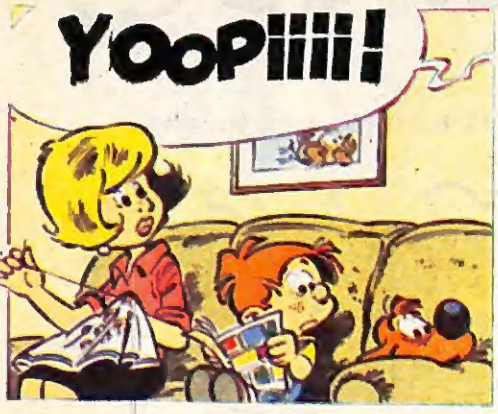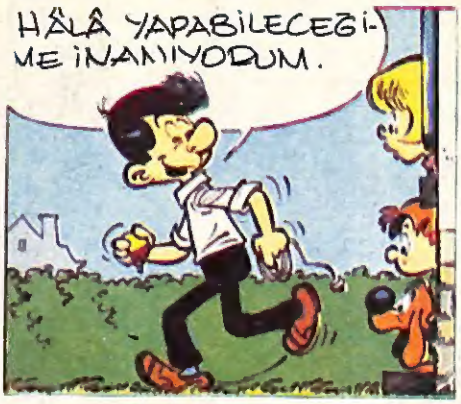
Cancan ile afacan